

PARADOKS EKONOMİ, SOSYOLOJİ VE POLİTİKA DERGİSİ

PARADOKS ECONOMICS, SOCIOLOGY AND POLICY JOURNAL

ISSN: 1305-7979

2018, Cilt/Vol: 14, Özel Sayı/Special Issue :1, Page: 1-16

PARADOKS
Ekonomi, Sosyoloji ve Politika Dergisi

Editörler / Editors in Chief

Doç. Dr. Elif KARAKURT TOSUN
Doç. Dr. Sema AY
Dr. Hilal YILDIRIR KESER

**TARANDIĞIMIZ
INDEXLER**

Dergide yayınlanan yazılardaki görüşler ve bu konudaki sorumluluk yazarlarına aittir. Yayınlanan eserlerde yer alan tüm içerik kaynak gösterilmeden kullanılamaz.

All the opinions written in articles are under responsibilities of the authors. None of the contents published cannot be used without being cited.

Yayın ve Danışma Kurulu / Publishing and Advisory Committee

Prof. Dr. Veysel BOZKURT (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Marijan CINGULA (University of Zagreb)
Prof. Dr. Recai ÇINAR (Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. Aşkın KESER (Uludağ Üniversitesi)
Prof. Dr. Emine KOBAN (Gaziantep Üniversitesi)
Prof. Dr. Senay YÜRÜR (Yalova Üniversitesi)
Doç. Dr. Sema AY (Uludağ Üniversitesi)
Assoc. Prof. Dr. Mariah EHMKE (University of Wyoming)
Doç. Dr. Zerrin FIRAT (Uludağ Üniversitesi)
Assoc. Prof. Dr. Ausra REPECKIENE (Kaunas University)
Assoc. Prof. Dr. Cecilia RABONTU (University “Constantin Brancusi” of TgJiu)
Doç. Dr. Elif KARAKURT TOSUN (Uludağ Üniversitesi)
Doç. Dr. Ferhat ÖZBEK (Gümüşhane Üniversitesi)
Dr. Murat GENÇ (Otago University)
Dr. Hilal YILDIRIR KESER (Uludağ Üniversitesi)

Hakem Kurulu / Referee Committee

Prof. Dr. Hamza ATEŞ (Kocaeli Üniversitesi)
Prof. Dr. Veysel BOZKURT (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Marijan CINGULA (University of Zagreb)
Prof. Dr. Recai ÇINAR (Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. Kemal DEĞER (Karadeniz Teknik Üniversitesi)
Prof. Dr. Mehmet Sami DENKER (Dumlupınar Üniversitesi)
Prof. Dr. Kadir Yasin ERYİĞİT (Uludağ Üniversitesi)
Prof. Dr. Bülent GÜNŞOY (Anadolu Üniversitesi)
Prof. Dr. Ömer İŞCAN (Atatürk Üniversitesi)
Prof. Dr. Vedat KAYA (Atatürk Üniversitesi)
Prof. Dr. Sait KAYGUSUZ (Uludağ Üniversitesi)
Prof. Dr. Aşkın KESER (Uludağ Üniversitesi)
Prof. Dr. Emine KOBAN (Gaziantep Üniversitesi)
Prof. Dr. Serap PALAZ (Balıkesir Üniversitesi)
Prof. Dr. Ali Yaşar SARIBAY (Uludağ Üniversitesi)
Prof. Dr. Abdülkadir ŞENKAL (Kocaeli Üniversitesi)
Prof. Dr. Veli URHAN (Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. Sevtap ÜNAL (Atatürk Üniversitesi)
Prof. Dr. Sevda YAPRAKLI (Atatürk Üniversitesi)
Prof. Dr. Uğur YOZGAT (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Senay YÜRÜR (Yalova Üniversitesi)
Doç. Dr. Gül ATANUR (Bursa Teknik Üniversitesi)
Doç. Dr. Tülin ASLAN (Uludağ Üniversitesi)
Doç. Dr. Sema AY (Uludağ Üniversitesi)
Doç. Dr. Arzu ÇAHANTİMUR (Uludağ Üniversitesi)
Doç. Dr. Ceyda ÖZSOY (Anadolu Üniversitesi)
Doç. Dr. Elif KARAKURT TOSUN (Uludağ Üniversitesi)
Doç. Dr. Doğan BIÇKI (Muğla Üniversitesi)
Doç. Dr. Canan CEYLAN (Uludağ Üniversitesi)
Doç. Dr. Elif ÇOLAKOĞLU (Atatürk Üniversitesi)
Doç. Dr. Mithat Arman KARASU (Harran Üniversitesi)
Doç. Dr. Burcu KÜMBÜL GÜLER (Kocaeli Üniversitesi)
Doç. Dr. Ahmet MUTLU (Ondokuz Mayıs Üniversitesi)
Doç. Dr. Nilüfer NEGİZ (Süleyman Demirel Üniversitesi)
Doç. Dr. Veli Özer ÖZBEK (Dokuz Eylül Üniversitesi)
Doç. Dr. Ferhat ÖZBEK (Gümüşhane Üniversitesi)
Assoc. Prof. Dr. Cecilia RABONTU (University “Constantin Brancusi” of TgJiu)
Assoc. Prof. Dr. Ausra REPECKIENE (Kaunas University)
Doç. Dr. Gözde YILMAZ (Marmara Üniversitesi)
Doç. Dr. Aybeniz AKDENİZ AR (Balıkesir Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Cantürk CANER (Dumlupınar Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Ersoy SOYDAN - Kastamonu Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Oğuzhan ÖZALTIN - Süleyman Demirel Üniversitesi
Dr. Murat GENÇ (Otago University)
Dr. Enes Battal KESKİN (Uludağ Üniversitesi)

SLOW CITY HAREKETİNDEN SLOW FOOD HAREKETİNE DOĞRU GİDERKEN BELEDİYELERİN ROLÜ

THE ROLE OF MUNICIPALITIES WHILE MOVING FROM SLOW CITY MOVEMENT TO SLOW FOOD MOVEMENT

Öğr.Gör.Azize ATİK

*Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sultandağı Meslek Yüksek Okulu,
Gıda Teknolojisi Programı, e-mail: azizeatik@gmail.com*

Öğr.Gör.İlker ATİK

*Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyon Meslek Yüksek Okulu,
Gıda Kalite Kontrolü ve Analizi Programı, e-mail: ilkeratik@hotmail.com*

ÖZET

Beslenme insanoğlunun en temel fizyolojik ihtiyaçlarından biridir. Bu temel ihtiyaç bugüne kadar sadece insanoğlunun yaşamını devam ettirebilmesi için gerekli koşulları sağlaması açısından ele alınmıştır. Oysaki yemek sadece yaşamı devam ettirmek için bir zorunluluk değil aynı zamanda hayattan zevk almamızı sağlayan, hızlı yaşamın esir alıcı etkisinden bizleri uzaklaştıran bir olgudur. Geleneksel değerlerimizle bizi buluşturan, hayatın anlamını idrak etmemizi sağlayan ve köklerimizi geleceğe taşımamıza vesile olan bir durumu ifade etmektedir. Bunu gerçekleştirmenin en iyi yollarından biri Slow Food Hareketidir. Slow Food, ortak kültürel ve gastronomik sürdürülebilirliği amaçlayan uluslararası bir harekettir. Slow Food aynı zamanda, dünya genelinde gıda tarım bio-çeşitliliğini savunur. Evcil ya da vahşi hayvan ve sebze türlerini korur. Tüketicinin bilinçlenmesine aracı olur. Gıda ve gastronomik geleneklerin bağlı olduğu kültürel kimliklerin sürdürülebilirliğinin sağlanmasına çalışır. Yiyecek ve tarım alanında, geleneklerden miras kalan işleme tekniklerini araştırır. Fast food yeme alışkanlıklarının yaygınlaştığı günümüzde sağlıklı gıdaya ulaşmada bir köprü görevi gören slow food hareketinin yaygınlaşması ve etkin olabilmesi hiç kuşkusuz desteklenmesine bağlıdır. Bu nedenle bu çalışmada özellikle Cittaslow (sakin kent) hareketinin de temelini oluşturan Slow Food Hareketinin uygulanmasında belediyelerin görev ve sorumlulukları bu alanda yürüttükleri faaliyetler incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Slow Food, Belediye, Cittaslow.*

ABSTRACT

Nutrition is one of the most basic physiological needs of human beings. This basic need has been handled only in terms of providing the necessary conditions for the survival of mankind until today. However, food is not only a need for maintaining life but also a phenomenon which enables us to enjoy life, removes us from the captive effect of fast life, at the same time. It expresses a situation that brings us together with our traditional values, enables us to comprehend the meaning of life and leads us to bring our roots to the future. One of the best ways for achieving this is the Slow Food Movement. Slow Food is an international movement aiming common cultural and gastronomic sustainability. At the same time, Slow Food defends the bio-diversity of food, agriculture around the world. It protects domestic or wild animal and vegetable species. It mediates for the consciousness of the consumer. It endeavors to ensure the sustainability of the cultural identities which are depended on food and gastronomic traditions. It researches the processing techniques inherited from tradition In the field of food and agriculture. Today when fast food eating habits are spreading, becoming prevalent and effective of slow food movement which serves as a bridge to reach healthy food, undoubtedly depends on supporting. For this reason, in this study the tasks and the responsibilities of the municipalities in the implementation of the Slow Food Movement which is also the basis of the Cittaslow movement are researched.

Key Words: *Slow Food, Municipality, Cittaslow*

1. GİRİŞ

Beslenme kişinin anne karnından ölümüne kadar yaşamını devam ettirebilmesi için gerekli temel ihtiyaçlardan biridir. Kişinin bedenen ve ruhen sağlıklı, üretken bir hayat sürdürmesi doğrudan dengeli ve yeterli beslenme ile ilişkilidir (Demirci, 2011). Besinler ve beslenme üzerine yapılan araştırmalar insanların gıdasız yaşayamayacağını bununla birlikte tüketilen gıdaların sağlıklı ve dengeli olması gerektiğini ortaya koymuştur (Tayar vd. 2015).

Yemek yemek sadece yaşamı devam ettirmek için bir zorunluluk değil aynı zamanda psikolojik bir olgudur. Yemek yemek kişinin bilinçli olarak yaptığı bir iştir. Bu sebeple sağlıklı ve dengeli beslenme konusunda bilgilendirilmesi gerekmektedir (Tayar vd. 2015). Yemek aynı zamanda geleneksel değerlerimizle bizi buluşturan, hayatın anlamını idrak etmemizi sağlayan ve köklerimizle geleceğe taşımamıza vesile olan bir durumu ifade etmektedir. Bunu gerçekleştirmenin en iyi yollarından biri Slow Food Hareketidir. Slow Food, ortak kültürel ve gastronomik sürdürülebilirliği amaçlayan uluslararası bir harekettir. Slow Food aynı zamanda, dünya genelinde gıda tarım bio-çeşitliliğini savunur. Evcil ya da vahşi hayvan ve sebze türlerini korur. Tüketicinin bilinçlenmesine aracı olur. Gıda ve gastronomik geleneklerin bağlı olduğu kültürel kimliklerin sürdürülebilirliğinin sağlanmasına çalışır. Yiyecek ve tarım alanında, geleneklerden miras kalan işleme tekniklerini araştırır. Fast food yeme alışkanlıklarının yaygınlaştığı günümüzde sağlıklı gıdaya ulaşmada bir köprü görevi gören slow food hareketinin yaygınlaşması ve etkin olabilmesi hiç kuşkusuz desteklenmesine bağlıdır (www.trakyagastronomi.com, 2018). Bu nedenle bu çalışmada özellikle Cittaslow (sakin kent) hareketinin de temelini oluşturan Slow Food Hareketinin uygulanmasında belediyelerin görev ve sorumlulukları bu alanda yürüttükleri faaliyetler incelenmiştir.

2. TÜRKİYE'DE SLOW CITY (CİTTASLOW)

Birliğe üye olmak isteyen kentlerin üye olabilmeleri için birliğin belirlediği kriterler üzerinden değerlendirilmesi ve Cittaslow felsefesine uygunluğu denetlenmektedir. Birlik kurulduğu zaman 59 olan bu kriterler 2013 yılında Uluslararası Bilim Komitesi tarafında yapılan bir çalışmayla güncellenmiş ve sayısı 70'e çıkmıştır. Kurulduğu ilk yıllarda İtalyan kentleri arasında yaygınlaşan hareket, günümüzde 28 ülkede 182 üyeye sahiptir (<https://listelist.com>, 2018).

Cittaslow birliği birçok kriteri değerlendirerek üye kabul ediyor. Üye olan şehirlerin başlıca özellikleri şöyle sıralanabilir: (<http://hayatgezinceguzell.blogspot.com>, 2018)

- nüfusun 50.000 den az olması
- geleneksel mimarinin korunması ve eserlerin restore edilmesi
- taşıt trafiğinin azaltılması ve yayalaştırmaya önem verilmesi
- fast food yerine yerel ürünlerin ön plana çıkarılması
- organik tarımın desteklenmesi
- gürültü ve havakirliliğine karşı önlemler alınmış olmalı

Türkiye de mevcut durum göz önünde bulundurulduğunda Türkiye'nin ilk yavaş şehri olan Seferihisar bu ağa 2009 yılında girmiştir. Seferihisar'ı (İzmir), Gökçeada (Çanakkale), Akyaka (Muğla), Yenipazar (Aydın) ve Taraklı (Sakarya) takip etmiş bu şehirlerden sonra Yalvaç ve Eğirdir (Isparta), Vize (Kırklareli), Perşembe (Ordu), Halfeti (Şanlıurfa), Şavşat (Artvin) ve Uzundere (Erzurum), Gerze (Sinp), Göynük ve Mudurnu (Bolu) (<http://www.hurriyet.com.tr>) yavaş şehir olmuştur (Özmen vd. 2016).

Fotoğraf 1. Türkiye'nin ilk (Slow City) Yavaş Şehri Seferihisar
(<http://hayatgezinceguzell.blogspot.com>, 2018)

Sakin Şehir; bir kentin yaşam kalitesinin iyileştirilmesinin ve kalkınmasının, şehrin kendi özgün yapısının, mimarisinin, gelenek ve göreneklerinin, yerel yemeklerinin ve tarihsel kimliğinin korunmasıyla mümkün olacağını öngörmektedir. Sakin Şehir felsefesi, şehirlerin hangi alanlarda güçlü ve zayıf olduklarını analiz etmelerini ve sahip oldukları imkânlar çerçevesinde bir strateji geliştirmelerini teşvik etmektedir (<http://www.cografyabilimi.gen.tr>, 2018).

Fotoğraf 2. (Slow City) Yavaş Şehir Uzundere (<http://www.cografyabilimi.gen.tr>, 2018)

Fotoğraf 3. Dünyanın ilk Cittaslow adası Gökçeada (www.gokceadarehberim.com, 2018)

Fotoğraf 4. (Slow City) Yavaş Şehir Taraklı (www.atlasdergisi.com, 2018)

Fotoğraf 5. (Slow City) Yavaş Şehir Akyaka (www.atlasdergisi.com, 2018)

2.1. Cittaslow Nedir?

- Şehirlerin hangi alanlarda önemli ve özel olduklarını düşünmeleri ve bu özelliklerini korumak için farklı stratejiler geliştirmeleridir.
- Şehrin dokusunun, renginin, müziğinin ve hikayesinin uyum içinde, şehir sakinlerinin ve ziyaret edenlerin zevk alabilecekleri bir hızda yaşamasıdır.
- Yerel zanaatları, tatları ve sanatları sadece eskilerin hatırlayabileceği kavramlar olmaktan çıkarmak için bunları çocuklarımızla ve misafirlerimizle paylaşmaktır.
- Hava, gürültü, ışık ve elektro manyetik kirliliklerin sürekli kontrol edilmesi ve sağlığı tehdit etmeyecek seviyede tutulmasıdır.
- Çevreye ve insana zararlı olmayan yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanılmasının ve enerji tasarrufunun teşvik edilmesidir.
- Şehrin, başka şehirlerden farklılaşmasıdır (www.gokceadarehberim.com, 2018).

Fotoğraf 6. (Slow City) Yavaş Şehir Yenipazar (www.atlasdergisi.com, 2018)

Fotoğraf 7. (Slow City) Yavaş Şehir Şavşat (www.atlasdergisi.com, 2018)

Fotoğraf 8. (Slow City) Yavaş Şehir Halfeti (www.atlasdergisi.com, 2018)

Fotoğraf 9. (Slow City) Yavaş Şehir Vize (www.atlasdergisi.com, 2018)

2.2. Cittaslow Ne Değildir?

- Geriye gitmek ya da eskide yaşamak değildir. Şehrin değerlerine, esnafına, halkına sahip çıkması ve bunu gelecek nesillerle paylaşmasıdır.
- Arabaya binmeyi yasaklamak değildir. Ancak, araçların girmediği, şehir sakinlerinin ve şehri ziyaret edenlerin rahat bir nefes almak için dinlenebilecekleri alanlar yaratmaktır.
- Teknolojiye karşı çıkmak değildir. Tam tersine, belediye hizmetlerinin internet ortamına taşınması ve kent halkının bu hizmetlerden yararlanabilmeleri için eğitilmesidir.
- Daha yavaş yemek değildir. Ancak daha sağlıklı olan yerel besinlerin, organik ürünlerin ve yemeklerin özendirilmesidir. Okullarda çocuklarımıza tat ve beslenme üzerine eğitim programları düzenlemektir (www.gokceadarehberim.com, 2018).

Fotoğraf 10. (Slow City) Yavaş Şehir Yalvaç (www.atlasdergisi.com, 2018)

Fotoğraf 11. (Slow City) Yavaş Şehir Perşembe (www.kulturportali.gov.tr, 2018)

Fotoğraf 12. (Slow City) Yavaş Şehir Gerze (<http://www.turizmavrupa.com>, 2018)

Fotoğraf 13. (Slow City) Yavaş Şehir Mudurnu ([http:// www.sabah.com.tr](http://www.sabah.com.tr), 2018)

Fotoğraf 14. (Slow City) Yavaş Şehir Göynük (www.aa.com.tr, 2018)

Fotoğraf 15. (Slow City) Yavaş Şehir Eğirdir (<https://gaiadergi.com>, 2018)

Bu şehirlerde trafiğin azaltılması, gürültü kirliliğini önleyecek tedbirlerin alınması, geleneksel yemekler sunan restoranların artırılması vb. çalışmalar yapılmaktadır. Dolayısıyla yerel yöneticilerin destek ve teşvikleri önemlidir. Gerek Slow Food gerekse Slow City anlayışının kentlerde benimsenmesi ve tam anlamı ile uygulanabilmesi ve herşeyden önemlisi sürdürülebilirliği haklı ve denetim mekanizmalarında görevli personelin eğitilmesine bağlıdır. Şehirlere uzun süreçte ciddi katkısı bulunan bu hareketlerin uygulanabilir ve sürdürülebilir olması şüphesiz yönetim ve halkın gönüllü olmasına bağlıdır.

3. SLOW FOOD HAREKETİ

“Slow Food”, “Fast Food”, hızlı yaşam ve yerel yemek geleneklerinin kaybolmasına karşı bir tepki ve bilinçlendirme hareketi olarak 1989 yılında kar amacı gütmeyen bir Sivil Toplum Kuruluşu olarak Gazeteci Carlo Petrini ve arkadaşları tarafından İtalya’da kurulmasından sonra giderek büyüyen bu hareket olmuştur (Gezeroğlu, 2013). Hareket İtalyanın Langhe Bölgesindeki Cuneo kentinde Roma Piazza di Spagna’da Mc Donald’s açılmasına tepki olarak başlamıştır. Slow Food, ortak kültürel ve gastronomik sürdürülebilirliği amaçlayan uluslararası bir harekettir. Kişilerin gönüllü katılımına dayanır. Slow Food aynı zamanda, dünya genelinde gıda tarım bio-çeşitliliğini savunur. Evcil ya da vahşi hayvan ve sebze türlerini korur. Lezzetin standartlaşmasına karşıdır. Tüketicinin bilinçlenme gereksinimini destekler. Gıda ve gastronomik geleneklerin bağlı olduğu kültürel kimliklerin sürdürülebilirliğinin sağlanmasına çalışır. Yiyecek ve tarım alanında, geleneklerden miras kalan işleme tekniklerini araştırır (Paksoy ve Özdemir, 2014).

Slow Food ilk yıllarında tüm ilgisini İtalyan şaraplarının kalitesinin artırılmasına ve uluslararası tanıtımına önem vermiştir. Piemonte bölgesinin Barolo bağlarının saraplarını tanıtan bir rehber yayınlamış daha sonra o güne kadar yapılmamış olanı gerçekleştirerek “Dünya Sarapları Rehberi”ni oluşturmuştur (Gezeroğlu, 2013).

Bugün,dünyanın 120’den fazla ülkesinde sayısı 1500’e varan sofraya meclisleri (convivium) bulunan, 100.000’in üzerinde üyeye sahip ve 160’tan fazla ülkede bağlantısı bulunan Slow Food, Slow (Yavaş) Hareketinin en görünür bildirgesi konumundadır. Kuruluşundan bu yana geçen 30 yılda; ‘iyi, temiz, adil gıda’ ilkesiyle herhangi bir devlet ya da devletlerarası bir organizasyona bağlı olmadan ciddi bir örgütlenme ve yayılma sağlayabilmiştir. Slow Food hareketinin İtalya’da yılda iki defa Salone del Gusto adıyla düzenlenen toplantıları,dünyanın pek çok bölgesinden üreticiyi bir araya getirip tanışma fırsatı ve bilgi alışverişinde bulunma olanağı sunmaktadır (Donat, 2016).

Slow Food Hareketi kendisine sembol olarak “salyangoz’u seçmiştir. Sembole göre salyangoz hayat içinde sürekli yiyerek ağır ağır ilerleyerek bir anlamda insanoğlunun yolculuğunu da temsil etmektedir (Aytimur, 2015).

Slow Food®

Şekil 1. Slow Food Hareketi’nin sembolü (<http://www.lamaetrama.it>, 2018)

Slow Food tarafından geliştirilen kalite fikri, aşağıda ifade edilen üç ilkeyi kapsamaktadır:

- Yiyecek iyi olmalı. Bu, her insanın yediği yemeğin, hiçbir şekilde doğallığını değiştirmeye gerek duymadan, belli bir anda, yerde ve kültürde uygulanan gerçeklik ve doğallık kriterlerine göre tadının iyi olması ve zevk vermesi anlamına gelir.
- Yiyecek temiz olmalı. Yiyecek, çevreye, hayvan refahına veya insan sağlığına zarar vermeyen sürdürülebilir bir şekilde üretilmelidir. Tarımsal sanayi zincirinin her aşaması, tüketim dâhil, tüketici ve üretici sağlığını korumak, ekosistemin ve biyoçeşitliliğin korunması gerekir.

- Yiyecek adil olmalıdır. Yiyecek üreticileri, kendi itibarları, bilgileri ve yetenekleri korunurken ve değer verilirken, insancıl koşullarda yaptıkları iş için adil bir karşılık almalıdır (Sağır, 2017).

3.1. Slow Food Hareketinin Avantajları

Slow Food hareketinin amacı geleneksel yöntemleri seri üretim ve kolaycılık eğiliminden uzak pişirme metodlarını tekrar yaygın hale getirmektir. Aynı zamanda ambalajlanması zor, raf ömrü kısa ya da seri üretim verme zorluğu bulunan ürünleri yeniden tanıtmaktır (Özmen vd, 2016).

Slow Food akımının yerel ürün, yerel üretici ve yerel satıcıyı destekliyor olması ekonomik faydalarındandır. Bunun yanı sıra Slow Food'a göre sağlıklı ve doğal olan yiyecekler, yaşam kalitesinin temel göstergelerinden biridir. Sağlıklı ve doğal beslenen bireyin hastalıklara yakalanma oranının, diğerlerine göre daha düşük olduğu herkesçe bilinmektedir (Nakilcioğlu-Taş ve Ötleş).

3.2. Slow Food Hareketinin Dezavantajları

Slow food hareketinin sağlamış olduğu çevresel, ekonomik ve sosyokültürel faydalarının yanı sıra birtakım dezavantajları da mevcuttur. Başlıca dezavantajları;

- Pahalı (Herkes, organik olarak yetiştirilmiş ürünleri alabilecek bütçeye sahip değil)
- Daha fazla ürün üretebilmek için, daha fazla tarım arazisine ihtiyaç vardır.
- Distribütörler açısından var olan komplikasyonlar (Organik olmayan gıdalarla organik gıdaların aynı araçlarla nakil edilememeleri, kontaminasyon riski, taşıma maliyetinin artması, daha fazla kamyon gereksinimi, depolama süresi problemi.)
- Amerika'da yerel gıdaların artan tüketiminden, ülke ekonomisi az da olsa etkilenebilmektedir. Daha az gelişmiş ülkelerin gıda ihracatına güvenmek zorunda kalınmaktadır (Nakilcioğlu-Taş ve Ötleş).

4. TÜRKİYE'DE SLOW FOOD FAALİYETLERİNE VE PROJELERİNE DESTEK

1986 yılında İstanbul Taksim'de Türkiye'nin ilk McDonalds Restoranı açılmış ve Türk toplumu da fast food / hızlı yeme kültürü ile tanışmaya başlamıştır. Türkiye'de de dünyanın farklı ülkelerinde olduğu gibi hızlı yemek anlayışına karşı tepkiler doğmuştur. Slow Food hareketinin Türkiye'deki benzeri olarak 1999'da kurulan Sefertası Hareketi geleneksel lezzetlerin korunup yaşatılması için faaliyet göstermiştir. Sefertası Hareketi hızlı tüketime karşı çıkmayı, evde yemek pişirmeyi, aile sofralarını, sağlıklı beslenmeyi ve israfı önlemeyi benimsemiştir. Bu harekete adını veren sefertası da korumayı, taşımayı sembolize etmektedir. Süreç içerisinde Slow Food Anadolu'nun kurulması ile Slow Food hareketinin Türkiye'deki faaliyetleri daha etkin hale gelmiştir. Günümüzde Slow Food hareketi farklı proje ve girişimler altında giderek yaygınlaşmış durumdadır. Türkiye'nin farklı yörelerinde 23 adet Slow Food Convivium'u ve Toprak Ana (Terra Madre) ağında yer alan 36 adet yerel üretici birliği ve eğitsel birlik bulunmaktadır. Aynı zamanda Foça ve Gökçeada pazarları dünya genelinde belli üyelik kriterleri gerektiren Yeryüzü Pazarları ağına katılmıştır. Türkiye'den 49 adet ürün izlenmesi ve korunması suretiyle Lezzet Gemisi (Ark of Taste-Nuh'un Gemisine göndermede bulunur) projesi kapsamına dahil edilmiş ve 2 adet ürün de yok olma tehlikesinde olan ürünlerin canlandırılmasını teşvik eden Slow Food Presidia kapsamına alınmıştır. Türkiye'de kurulan İstanbul Slow Food Gençlik Ağı uluslararası Slow Food hareketinin bünyesindeki Yavaş Yemek Gençlik Ağının bir parçası olarak faaliyet göstermektedir (Donat, 2016).

Slow Food anlayışı Slow City (yavaş şehir), Slow Living (yavaş yaşam), Slow Media (yavaş medya) akımlarını da beraberinde getirmiştir. Bu nedenle bu akımı öncelikle şehir yönetimlerinin benimsemesi ve akımların uygulanmasında destekçi olması gerekmektedir.

Yerel nitelikli yavaş yemek (Slow Food) örgütünün kurulması, "Terra Madre" (Toprak Ana) planının ve yemek konusunda örgütlenmiş dernek, vakıf, birlik, cemiyet veya örgütlerin desteklenmesi, yok olma tehlikesi ile karşı karşıya olan ürünlere yönelik olarak Slow Food bünyesinde projelerin tasarlanması, Slow Food tarafından korumaya alınan yerel nitelikli ürünlerin ve geleneksel beslenme alışkanlıklarının, eğitim programlarında, restoranlarda, okul kantinlerinde kullanılarak korunmasının sağlanması, okul bahçelerinde tarımsal üretim konusunda örnek uygulamaların yapılması, Slow Food hareketi işbirliği ile okullarda beslenme ve tat konularında eğitimlerin verilmesi ve Slow Food hareketinden sağlanacak destek ile "Mercatidella Terra" yönteminin kullanılması ile yerli ürün üretiminin desteklenmesi maddeleri yer almaktadır (Ünal, 2016).

Türkiye'nin ilk Slow Food Köyü ise Çeşme ilçesine bağlı Germiyan Köyü olmuştur (www.onedio.com, 2018). Köyde endüstriyel üretim yapılmamakta ayrıca genetiği değiştirilmiş organizma içeren ürünler ve mevsimsiz turfanda yetişen ürünler kullanılmamaktadır. Geleneksel yemekler geleneksel yöntemler ile üretilmekte ve köyün arazisinde yetişen hammadde kullanılmaktadır.

Resim 1. Slow Food Village "Germiyan" (www.azgezmis.com, 2018)

Türkiye'de Slow Food Hareketi için katkı sunan bir durum geleneksel pazarların (semt, mahalle veya köy) varlığını sürdürmesidir. Slow Food ile Slow City (Sakin Kent) kavramlarının en önemli buluşma noktalarından biri geleneksel yerel üretici pazarlarıdır. Günümüzde tüketicinin de bilinçlenmesi ile GDO içermeyen, doğal ve sadece mevsiminde ürünlerin satıldığı yerel üretici pazarları (ekolojik pazar, organik pazar gibi adlarla da anılmaktadır) hem yöresel gıdaların korunmasına hem de yerel üretimin güçlenmesine imkan sağlamaktadır. Slow Food Hareketinin büyümesinin somut kanıtlarından biri de geleneksel pazarların yeniden canlandırılmasıdır (Donat, 2016).

Gıdanın adil ve temiz üretimini destekleyen Slow Food Hareketi zaman içerisinde yeni kavramlara ve Slow City, Slow Living, Slow Movement gibi yeni oluşumlara neden olmuştur. Özellikle Slow City kavramı aslında bütün oluşumların kent içerisinde bir arada uygulanmasını sağlamaktadır.

5. SONUÇ

Büyüyen şehirler, artan nüfuslar ve bu karmaşanın içerisinde insanoğlunun karşılaştığı zorluklar her geçen gün artmaktadır. İnsanlar hem fizyolojik hem de psikolojik olarak çeşitli sorunlarla karşı karşıya kalabilmektedir. İmkani olanlar, şartları kendi çıkarları doğrultusunda yönlendirebilirken, olmayanlar istemeden de olsa günlük hayatın rutin düzenine ayak uydurmak durumunda kalmışlardır. Ülkemizde bu durumu fark edebilen bazı belediyeler ise vatandaşların yaşam koşullarını imkanları doğrultusunda iyileştirebilmek adına Dünya'nın farklı bölgelerinde hayata geçirilen uygulamaları örnek almaya başlamışlardır. Bunlardan birisi de Slow City akımıdır. İnsanların yaşam kalitelerini daha iyi hale getirebilmek adına bazı değişiklikler getiren bu uygulama akabinde başka akımları da getirmiştir. Bu akımlardan birisi de Slow Food akımı olmuştur.

Çağın getirmiş olduğu hızlı yaşama, hızlı karar verme, hızlı yeme zorunluluklarının bireyde meydana getirdiği bedensel ve ruhsal zararlara karşı ortaya çıkmış olan Slow Food hareketi; yemeğin sadece bir ihtiyaç olmadığı aynı zamanda geleneklerin geleceğe taşınmasında aracı olduğunu savunmaktadır. Yiyeceklerin hazırlanması ve sunumundaki geleneksel ritüellerin geleceğe taşınmasının geçmişle kültürel bir köprü vazifesi gördüğü kabul edilmiştir. Küçük bir hareket olarak başlayan Slow Food hareketi; Slow City, Slow Living vb. bir çok akımın da öncüsü olmuştur.

Bir şehrin Slow Food akımını benimsemesi için kültürü hakkında zengin bilgiye sahip olması gerekmektedir. Slow Food geleneksel gıdanın yerel kaynaklardan temin edilen yerel hammaddenin geleneksel metodlar ile işlenerek geleneksel olarak servis edilmesini öngörür. Üreticinin kültürel mirasımız hakkında bilgilendirilmesi Slow Food hareketinin gerekliliği ve önemini benimsemesi yerel yöneticilerin bu işe gönül vermesi özellikle bilgilendirme ve işe başlama noktasında maddi destekler vermesi ile mümkün olabilecektir. Fakat unutulmaması gereken en önemli nokta yerel yönetimlerin tek başına akımları oluşturması mümkün değildir şehirde yaşayan herkesin sürece inanması ve dahil olması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- AYTİMUR, Remzi (2015). Slow Food Hareketi'nin Beslenme Alışkanlıkları ve Sağlıklı Beslenmeye Etkisi Üzerine Bir Uygulama Çalışması: Halfeti ve Seferihisar Örneği, Mardin Artuklu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Mardin.
- DEMİRCİ, Mehmet (2011), Beslenme, Yenilenmiş 5. Baskı. Yayın no: 44 ISBN 975-97146-4-2.
- DONAT, Onur (2016). Sakin Kent (Cittaslow) Üyeliliğinin Kamusal Mekânlara Etkisi: Türkiye'deki Sakin Kentler Üzerine Bir İnceleme, Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Kamu Yönetimi ve Kent Çalışmaları Programı, Yüksek Lisans Tezi, Denizli.
- GEZEROĞLU, Erol (2013). STK Kampanyalarında Medyanın Rolü Slow Food/Fikir Sahibi Damaklar "İstanbul Lüfere Hasret Kalmasın" Kampanyasının İncelenmesi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gazetecilik Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- NAKİLCİOĞLU TAŞ Emine ve ÖTLEŞ Semih, "Slow Food" Manifestosu ve Dünya Üzerindeki Yansımaları, Ege Üniversitesi Gıda Mühendisliği Bölümü
- ÖZMEN, Şule Yüksel, BİRSEN, Haluk ve BİRSEN Özgül (2016). "Yavaş Hareketi": Çevreden Kültüre Hayatın Her Alanında Küreselleşmeye Başkaldırı", İnönü Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi (İNİF E- Dergi), s.21-37.
- PAKSOY, Mücahit ve ÖZDEMİR, Bahar (2014). *Yeni Bir Gıda Tüketim Alışkanlığı Olarak Slow Food (Yavaş Yemek) Hareketi*. XI. Ulusal Tarım Ekonomisi Kongresi 3-5 Eylül 2014, Samsun
- SAĞIR, Gülhan (2017), *Küreselleşmeden Geleneksel Dönüştürme Slow Food ve Cittaslow Hareketi*, The Journal of Social Science 1.1 (2), s. 50-59.
- TAYAR, Mustafa, KORKMAZ HAŞIL, Nimet ve ÖZKELEŞ, Elif H. (2015). Beslenme İlkeleri, Dora Basım-yayın Ltd. Şti. 3. Baskı. ISBN: 978-605-9929-68-4.
- ÜNAL, Çiğdem (2016). *Turizm Coğrafyasında Yeni Kavramlar "Yavaş Şehirler ve Yavaş Turizm"*. *Doğu Coğrafya Dergisi*-36. s.13-28.
- <https://www.aa.com.tr/tr/yasam/goynuk-sakin-sehir-se-cildi/742338>, (20.11.2018)
- <https://www.atlasdergisi.com/kesfet/gezi/15836.html>, (20.11.2018)
- https://www.azgezmis.com/germiyan-koyu-slow-food-yavas-gida/?doing_wp_cron=1542635662.2805850505828857421875, (19.11.2018)
- <http://www.cografyabilimi.gen.tr/cittaslow-ne-demektir-sakin-sehir-ne-demektir/>, (20.11.2018)
- <https://gaiadergi.com/cittaslowun-14-sakin-sehir-olarak-sectigi-ilcemiz-egirdir/>, (20.11.2018)
- <https://www.gokceadareherim.com/nm-Cittaslow-cp-357>, (20.11.2018)
- <http://hayatgezinceguzell.blogspot.com/2014/01/turkiyedeki-sakin-sehirler-cittaslow.html>, (19.11.2018)
- <http://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/mudurnu-sakin-sehir-oldu-40765134>, (19.11.2018)
- <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/ordu/gezilecekyer/persembe---cittaslow>, (20.11.2018)
- <http://www.lamaetrama.it/?p=156>, (12.11.2018)
- <https://listelist.com/turkiyenin-en-sakin-sehirleri/>, (19.11.2018)
- <https://onedio.com/haber/temiz-ve-adil-uretim-turkiyedeki-ilk-slow-food-koyu-germiyan-secildi-711099>, (19.11.2018)
- <https://www.sabah.com.tr/karadenizdoguanadolu/2018/03/14/mudurnu-15inci-sakin-sehir-oldu>, (20.11.2018)
- <http://www.trakyagastronomi.com/slow-food-hareketi-nedir.html>, (28.08.2018)
- <http://www.turizmavrupa.com/sinop-gerze-turkiyenin-en-sakin-sehirlerinden-biri-burasi/>, (20.11.2018)